שִׂיחוֹת־חִנּוּךְ

גיליון י״ט

שִׂיחוֹת נִפְלָאוֹת, הַדְּרָכוֹת יְשָׁרוֹת, בְּעִנְיְנֵי חִנּוּךְ קָדוֹשׁ וְטָהוֹר מִדַּבְּרוֹת,
נִשְׁמְעוּ מִפִּי־קָדֶשׁ מוֹרֵנוּ הָרַהַ״צ רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער שְׁלִיטַ״א

שִׂיחָה לְמְחַנְּכִים יוֹם ב׳ פָּרָשַׁת אֱמֹר תשפ״ו

– לָתֵת אַזְהָרָה וּלְהַעֲנִיק אוֹר –

נְשָׁמוֹת יְקָרוֹת

חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲנַחְנוּ זוֹכִים לְעוֹד שָׁבוּעַ קָדוֹשׁ בְּחִנּוּךְ יְלָדֵינוּ; **אַתֶּם זוֹכִים לִהְיוֹת הַמְּלַמְּדִים שֶׁל נְשָׁמוֹת יְקָרוֹת אֵלּוּ!**

וְהִנֵּה פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ זֶה פָּרָשַׁת אֱמֹר, וְאֵצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הִיא נִקְרֵאת ״הַפָּרָשָׁה שֶׁל מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ״. בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן ב׳, מְגִלָּה רַבֵּנוּ אֶת כָּל הַסּוֹד שֶׁל בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ - ׳כְּלִי זֵינוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ׳, וְהַכֹּל מְלֻבָּשׁ בְּתוֹךְ הַפָּסוּק הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַפָּרָשָׁה: ״וַיֹּאמֶר ה׳ אֶל מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם״; רַבֵּנוּ מַכְנִיס אֶת כָּל הַהַשְׁגָּה הַזֹּאת בְּתוֹךְ מִלִּים אֵלּוּ - ״אֱמֹר״ ״וְאָמַרְתָּ״, שֶׁצְּרִיכִים לִמְסֹר אֶת הַמֶּסֶר הַזֶּה שֶׁל ׳אֲמִירָה׳ - שֶׁל תְּפִלָּה, וְכָךְ מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ יִכְבֹּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ!

הַבָּסִיס

וְזֶה הַבָּסִיס שֶׁל כָּל לִמּוּדֵי רַבֵּנוּ - עִנְיַן שֶׁל תְּפִלָּה, לְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל דָּבָר! כָּל אָדָם צָרִיךְ סִיּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא - הֵן עִם עַצְמוֹ, הֵן עִם הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁלּוֹ, וְהֵן עִם הַתַּלְמִידִים שֶׁלּוֹ, **צְרִיכִים לָדַעַת שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בִּכְחַ הַתְּפִלָּה!**

לְהַזְהִיר!

אַךְ יֶשְׁנוֹ דָּבָר נוֹסָף בְּפָסוּק זֶה, וּמָנָח בְּרַשִׁ״י הָרִאשׁוֹן שֶׁל פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ: אֵיךְ רַשִׁ״י מַסְבִּיר אֶת כְּפִילוּת הַלָּשׁוֹן שֶׁל ׳אֱמֹר׳ ׳וְאָמַרְתָּ׳? אוֹמֵר רַשִׁ״י: **״לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים״**; וְהָרַבֵּה צַדִּיקִים מַסְבִּירִים בִּסְפָרֵיהֶם, שֶׁזֶּה הַתַּפְקִיד הַקָּדוֹשׁ שֶׁלָּכֶם: **׳לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים׳** - אֵצֶל הַכֹּהֲנִים, צְרִיכִים הַכֹּהֲנִים הַגְּדוֹלִים לְחַנֵּךְ וּלְהַסְבִּיר לַכֹּהֲנִים הַקְּטַנִּים, **אֲבָל זֶה מַה שֶּׁאַתֶּם עוֹשִׂים, מְחַנְּכִים וּמְלַמְּדִים יְקָרִים, הֶעָנְיָן שֶׁל ״לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים״ - זְכִיתֶם לְהִתְקָרֵב לְרַבֵּנוּ, לִלְמֹד אֶת הַלִּמּוּדִים שֶׁל רַבֵּנוּ, עַכְשָׁו הַתַּפְקִיד שֶׁלָּכֶם הוּא ״לְהַזְהִיר״!**

מַה זֶּה ״לְהַזְהִיר״? שְׁנֵי פֵּרוּשִׁים יֶשְׁנָם לְמִלָּה זוֹ: א׳ - ׳לְהַזְהִיר׳ מִלְּשׁוֹן אַזְהָרָה, צְרִיכִים לְהַזְהִיר אֶת הַיְלָדִים וּלְהַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם! צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת אֶת הַכֹּל לְלַמֵּד אוֹתָם דֶּרֶךְ־אֶרֶץ!

אִם הֵם עוֹשִׂים דְּבָרִים מְסָכָנִים, חַס וְשָׁלוֹם, לֹא לְהַגִּיד: ׳בְּסֵדֶר, רָאִיתִי וְהוֹכַחְתִּי אוֹתוֹ׳... **צְרִיכִים לְטַפֵּל בִּדְבָרִים כָּאֵלּוּ עִם כָּל הַחֲמָרָה שֶׁל הָעִנְיָן! שֶׁהַיֶּלֶד יְקַבֵּל מִזֶּה מֶסֶר לְכָל הַחַיִּים!** אִם הַיֶּלֶד טִפֵּס עַל־גַּבֵּי אִילָן, עָלָה עַל אֵיזֶה גַּג, עָשָׂה אֵיזֶה דָּבָר מְסֻכָּן, אֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁ׳הוֹרַדְתִּי אוֹתוֹ, וְזֶהוּ׳... **הוֹרַדְתָּ אוֹתוֹ, אֲבָל מַה יִּהְיֶה אַחַר־כָּךְ?... מַה עִם זֶה שֶׁיְּלָדִים אֲחֵרִים לוֹמְדִים מִמֶּנּוּ לְהִתְנַהֵג כָּכָה?!... צְרִיכִים לְטַפֵּל בִּדְבָרִים כְּאֵלֶּה בִּרְצִינוּת!**

דּוּגְמָא לַטּוֹבָה שֶׁל הַיֶּלֶד

תְּחִלָּה - קוֹרְאִים לַיֶּלֶד הַזֶּה לְשִׂיחָה, וּמְקַוִּים שֶׁזֶּה מוֹעִיל, וְאִם לִפְעָמִים זֶה לֹא מַסְפִּיק - צְרִיכִים לִקְרֹא לַהוֹרִים וּלְהַגִּיד לָהֶם; **הֵם לֹא יוֹדְעִים - אֵיךְ הֵם יֵדְעוּ?... מִלַּמֵּד רְצִינִי צָרִיךְ לְהוֹצִיא מִן הַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל אֶת הַחִנּוּךְ, וְזֶה לֹא מַסְפִּיק רַק לְהוֹכִיחַ אֶת הַיֶּלֶד, אֶלָּא צְרִיכִים לַעֲקֹב וְלִרְאוֹת שֶׁהַדָּבָר אָכֵן עָשָׂה רֹשֶׁם אֶצְלוֹ! וְאִם צְרִיכִים - הוֹלְכִים אֶל הַהוֹרִים, אוֹ קוֹרְאִים לָהֶם אֶל הַתַּלְמוּד־תּוֹרָה; לִפְעָמִים עוֹשִׂים בִּקּוּרֵי־בַּיִת בִּשְׁבִיל לְחַזֵּק אֵיזֶה יֶלֶד - אַחַר הַשָּׁעוֹת שֶׁל הַתַּלְמוּד־תּוֹרָה; זֶה נִקְרָא ״חִנּוּךְ רְצִינִי״ - שֶׁהַמְּלַמֵּד דּוּגְמָא בְּאֵמֶת בִּשְׁבִיל הַטּוֹבָה שֶׁל הַיֶּלֶד!**

בְּסֵדֶר, הוֹצֵאתָ אוֹתוֹ מֵהַדָּבָר הַמְסֻכָּן שֶׁהוּא עָשָׂה, אֲבָל מַה יִּהְיֶה מָחָר אוֹ מָחֳרָתַיִם? וְאֵיךְ זֶה מַשְׁפִּיעַ עַל יְלָדִים אֲחֵרִים שֶׁרָאוּ אֶת זֶה? הֵם צְרִיכִים לָדַעַת שֶׁאֵין הֶפְקֵר! הֵם צְרִיכִים לָדַעַת שֶׁיֵּשׁ פֹּה עִנְיָן שֶׁל מִשְׁמַעַת וּרְצִינוּת! כָּל מְלַמֵּד צָרִיךְ לְהַכִּיר אֶת יַלְדֵי כִּתָּתוֹ וּלְהַזְהִירָם עַל כָּךְ!

מַה יְלָדִים יוֹדְעִים? יֵשׁ לָהֶם מֹחַ קָטָן, וְהֵם לֹא יוֹדְעִים מַה מְסֻכָּן וּמַה לֹא מְסֻכָּן... הוּא רוֹצֶה תְּשׁוּמַת־לֵב... אֲבָל מְלַמֵּד צָרִיךְ לְלַמֵּד וּלְהַזְהִיר אֶת הַיְלָדִים - כַּמּוּבָן, בְּדֶרֶךְ אַהֲבָה וְנֹעַם, אֲבָל לִפְעָמִים צְרִיכִים קְצָת בְּדֶרֶךְ תַּקִּיפָה -

אִם מְדַבֵּר עַל דְּבָרִים מְסֻכָּנִים: בְּגַשְׁמִיּוּת - שֶׁהַיֶּלֶד עוֹשֶׂה דְּבָרִים מְסֻכָּנִים, בְּרוּחָנִיּוּת - אִם מַכִּירִים יֶלֶד שֶׁהוּא מְסֻכָּן בְּרוּחָנִיּוּת, זֶה כְּבָר טִפּוּל מְיֻחָד... צְרִיכִים לְהַזְהִיר בָּזֶה מְאֹד! אִם יֶלֶד כְּבָר נֶחֱשָׁף לְדְבָרִים רָעִים וּבִלְתִּי צְנוּעִים, וְהוּא גַּם מַכְשִׁיל יְלָדִים אֲחֵרִים - צְרִיכִים לְטַפֵּל בָּזֶה הֵיטֵב!

לְהַצִּיל מֵרָקָבוֹן

יֶשְׁנוֹ כְּלָל: לִפְעָמִים תַּפּוּחַ אֶחָד רָקוּב, יָכוֹל לְהַרְקִיב אֶת כָּל הַשַּׂק; וּצְרִיכִים לָדַעַת אֵיךְ לְטַפֵּל בָּזֶה! אָכֵן, גַּם אִם הַתַּפּוּחַ הִתְחִיל לְהַרְקִיב - לִפְעָמִים אֶפְשָׁרִי לְהוֹרִיד רַק אֶת הַחֵלֶק הָרָקוּב שֶׁל הַתַּפּוּחַ, וַעֲדַיִן יְכוֹלִים לְהַצִּילוֹ מֵרָקָבוֹן, וְאָכֵן צְרִיכִים תְּחִלָּה לְנַסּוֹת אֶת זֶה - אוּלַי אֶפְשָׁר לְרַפְּאוֹת אוֹתוֹ, וְלָקַחַת אוֹתוֹ לְשִׂיחוֹת, וּלְנַתֵּק אוֹתוֹ מִכָּל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ - אִם הוּא נֶחֱשָׁף כְּבָר לְסִרְטוֹנִים וּלְכָל מִינֵי מַכְשִׁירִים טְמֵאִים, זֶה לֹא פָּשׁוּט... אֲבָל צְרִיכִים לְנַסּוֹת - הֵן עִם הַיֶּלֶד וְהֵן לִפְעָמִים עִם הַהוֹרִים.

מַדּוּעַ צְרִיכִים לִפְעָמִים לְשַׁלֵּחַ יְלָדִים הַבַּיְתָה - מַה פּוֹעֲלִים בָּזֶה? זֶה כְּדֵי "לִלְמֹד וּלְלַמֵּד" - לֹא רַק בִּשְׁבִיל הַיֶּלֶד בְּעַצְמוֹ, אֶלָּא שֶׁהַיְלָדִים הָאֲחֵרִים בַּתַּלְמוּד־תּוֹרָה יָבִינוּ וְיִרְאוּ שֶׁ"יֵּשׁ דִּין וְיֵשׁ דַּיָּן" - זֶה לֹא הֶפְקֵר! יֶלֶד לֹא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּכָל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ!

לֹא שֶׁהוּא סְתָם "קִבֵּל שִׂיחָה" אוֹ "צָעָקוּ עָלָיו" וְזֶהוּ... עָלָיו לָתֵת דִּין־וְחֶשְׁבּוֹן! וּמִמֵּילָא כְּשֶׁשּׁוֹלְחִים אוֹתוֹ הַבַּיְתָה, פִּתְאוֹם הַיְלָדִים שׁוֹאֲלִים לָמָּה הוּא הָלַךְ הַבַּיְתָה... וְאָכֵן, הַהוֹרִים לֹא כָּל־כָּךְ מְרוּצִים מִזֶּה שֶׁהוּא בַּבַּיִת... אֲבָל כָּכָה הַיֶּלֶד מַתְחִיל לְהָבִין שֶׁזֶּה לֹא מִשְׂחָק, וְזֶה רְצִינִי!

תִּמְצָא מָקוֹם אַחֵר!

אָז כָּל פַּעַם שֶׁיְּכוֹלִים לְהַצִּיל - צְרִיכִים לְהַצִּיל, אֲבָל לִפְעָמִים זֶה לֹא כָּךְ, לְצַעֲרֵנוּ. יֶשְׁנָם הַרְבֵּה מִכְתָּבִים מִמּוֹהֲרַ"שׁ שֶׁלִּפְעָמִים הָיָה יֶלֶד שֶׁרָאוּ שֶׁזֶּה לֹא פּוֹעֵל אֶצְלוֹ, וְהוֹרָה: **תִּצְטָרֵךְ לִמְצֹא מָקוֹם אַחֵר! לֹא נִתָּן שֶׁתַּפּוּחַ אֶחָד יַרְקִיב אֶת כָּל הַמָּקוֹם! אָסוּר שֶׁיִּהְיֶה דָּבָר כָּזֶה! אִם יֵשׁ יֶלֶד שֶׁיֵּשׁ לוֹ נְטִיָּה גַּם לְהָסִית אֲחֵרִים - זֶה מְסֻכָּן מְאֹד!**

לְטַאטֵא תַּחַת הַשָּׁטִיחַ...

וּמִלַּמֵּד צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁזֶּה הַ'חוֹב־קָדוֹשׁ' שֶׁלּוֹ! וְאָכֵן, לֹא תָּמִיד זֶה קַל, לִפְעָמִים יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהַמְנַהֵל אֲפִלּוּ לֹא יוֹדֵעַ מִזֶּה, כִּי מְנַסִּים 'לְטַאטֵא אֶת זֶה מִתַּחַת לְשָׁטִיחַ', כִּי לֹא נָעִים לוֹ שֶׁבְּתוֹךְ כִּתָּתוֹ יֵשׁ כָּזֶה יֶלֶד... אֲבָל זֶה לֹא הוֹלֵךְ כָּכָה, אִם יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁקָּשֶׁה לְטַפֵּל בָּהֶם - צְרִיכִים לְשַׁתֵּף פְּעֻלָּה יַחַד עִם הַמְנַהֵל וּסְגַן־הַמְנַהֵל, לָשֶׁבֶת בְּיַחַד וְלַחְשֹׁב מַחֲשָׁבוֹת "מַה אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים כָּאן"! רַק כָּכָה אֶפְשָׁר לְהַצְלִיחַ - כְּשֶׁיֵּשׁ אַחְדוּת! מְלַמֵּד לֹא יַגִּיד 'מַה אֶעֱשֶׂה פֹּה', וִיטַפֵּל כִּכְפִי הֲבָנָתוֹ... לִפְעָמִים צְרִיכִים לְקַבֵּל עֲצוֹת יוֹתֵר חֲזָקוֹת וְיוֹתֵר מוֹעִילוֹת אֵיךְ לְטַפֵּל בְּיֶלֶד כָּזֶה!

זֶה הַפְּרוֹשׁ הָרִאשׁוֹן שֶׁל "לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים" - הַחֵלֶק שֶׁל 'סוּר מֵרָע' שֶׁבַּדָּבָר, לָדַעַת שֶׁצְּרִיכִים לְהַזְהִיר אֶת הַיְלָדִים מִפְּנֵי דְּבָרִים לֹא טוֹבִים.

פֵּרוּשׁ נוֹסָף יֵשׁ לָזֶה - "לְהַזְהִיר" הוּא לְשׁוֹן זֹהַר וְאוֹר; אֲנַחְנוּ מִתְקָרְבִים לַיּוֹם לַ"ג בָּעֹמֶר, יוֹם הִלּוּלַת רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי שֶׁהִזְהִיר אֶת אוֹר הַשְּׁכִינָה בְּכָל הָעוֹלָם, וְחִבֵּר אֶת סֵפֶר "הַזֹּהַר" - שֶׁכָּל זֶה לָשׁוֹן שֶׁל "אוֹר".

זֶה הָעֹמֶק שֶׁל "לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים" - שֶׁהַ'גְּדוֹלִים', אֵלּוּ הַמְחַנְּכִים וְהַמְלַמְּדִים, יֵצְרוּ אוֹר גָּדוֹל בְּתוֹךְ הַכִּתָּה, שֶׁהֵם יִהְיוּ דֻּגְמָא־חַיָּה לָזֶה!

דֻּגְמָא שֶׁל תְּפִלָּה

אָמְרוּ שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל מְגַלֶּה עַל הַפָּסוּק הַזֶּה אֶת כָּל הַסּוֹד שֶׁל 'תְּפִלָּה', וְכָל מְלַמֵּד וּמְחַנֵּךְ צָרִיךְ לִהְיוֹת "דֻּגְמָא שֶׁל תְּפִלָּה" - 'יְלָדִים, אֲנַחְנוּ מִתְפַּלְּלִים לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא!'...

שָׁמַעְתִּי שֶׁאַתֶּם מִתְפַּלְּלִים אֶת הַתְּפִלָּה הַקְּטַנָּה בְּשִׁבְיל הַתַּלְמוּד־תּוֹרָה הֶחָדָשׁ, וְאָכֵן כְּבָר הִתְחִילוּ לַעֲסֹק בַּהֲכָנַת הַשַּׁטָּח הֶחָדָשׁ שֶׁל הַתַּלְמוּד־תּוֹרָה, וְתַמְשִׁיכוּ עִם זֶה! וְהָעִקָּר - שֶׁהַיְלָדִים יְקַבְּלוּ אֶת הַמֶּסֶר: זוֹ הָעֲבוֹדָה שֶׁלָּנוּ! כָּל מַה שֶּׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִפְעֹל, צָרִיךְ לִהְיוֹת עִם תְּפִלָּה! כִּי זֶה הַ'כְּלִי זַיִן שֶׁל מָשִׁיחַ', וְזֶה כָּל הַסּוֹד שֶׁל כָּל 'קִיּוּם הָעוֹלָם' וְכָל 'הִתְקָרְבוּת הַגְּאוּלָה' - הַכֹּל תְּלוּי בְּעִנְיַן תְּפִלָּה!

וְזֶה "לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים" - מְלַמֵּד צָרִיךְ לִהְיוֹת 'דֻּגְמָא־חַיָּה' לָזֶה! לוֹמַר לָהֶם: יְלָדִים, מַה אֲנִי עוֹשֶׂה? תִּהְיֶה פְּתוּחַ אִתָּם: הָיְתָה לִי בְּעָיָה, אֲבָל הִתְפַּלַּלְתִּי לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא! וְלִפְעָמִים גַּם אֶפְשָׁר לָתֵת אֵיזוֹ דֻּגְמָא - הָיָה לִי אֶתְגָּר לֹא פָּשׁוּט, אֲבָל הִתְפַּלַּלְתִּי עַל זֶה!

וְזֶה נִקְרָא "סִפּוּרֵי־צַדִּיקִים"... בְּוַדַּאי חָשׁוּב לְסַפֵּר סִפּוּרֵי־צַדִּיקִים, אֲבָל גַּם הַמְלַמֵּד בְּעַצְמוֹ - בְּוַדַּאי לְכָל מְלַמֵּד יֵשׁ הַרְבֵּה סִפּוּרֵי־צַדִּיקִים... - הָיְתָה אֵיזוֹ בְּעָיָה, וּזְכִיתֶם לִרְאוֹת יְשׁוּעָה, תְּסַפְּרוּ אֶת זֶה!

עַל "אִישׁ אֶחָד"...

וְאִם מֵרֹב עֲנָוָה וְשִׁפְלוּת אַתֶּם רוֹצִים לְהַסְתִּיר זֹאת - אָז תְּסַפְּרוּ אֶת זֶה עַל "אִישׁ אֶחָד" שֶׁקָּרָה לוֹ סִפּוּר כָּזֶה... אֲבָל גַּם עַל עַצְמְכֶם - מַה הַבְּעָיָה לְסַפֵּר?... כְּשֶׁמַּגִּיעַ לְעִנְיַן שֶׁל חִנּוּךְ, צָרִיךְ לְקַיֵּם "וַיַּגֶּבַּהּ לִבּוֹ בְּדַרְכֵי ה'" - 'יְלָדִים, אֲסַפֵּר לָכֶם סִפּוּר שֶׁהָיָה אִתִּי, וּמַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כָּךְ הָיָה'... שֶׁהֵם יִרְאוּ אֶת זֶה בְּחוּשׁ!

אִם הֵם שׁוֹמְעִים אֶת הַסִּפּוּר שֶׁקָּרָה אֵצֶל מִשֶּׁהוּ אַחֵר - הֵם רַק מַאֲמִינִים שֶׁזֶּה קָרָה... אֲבָל זֶה שׁוֹנֶה לְגַמְרֵי אִם הַמְלַמֵּד מְסַפֵּר עַל עַצְמוֹ - 'הָיְתָה לִי בְּעָיָה, וְלֹא יָדַעְתִּי מַה לַּעֲשׂוֹת, הָיִיתִי מֻכְרָח לְשַׁלֵּם אֵיזֶה חֶשְׁבּוֹן, וְלֹא הָיְתָה בִּידִי פְּרוּטָה! אֲבָל בָּרַחְתִּי אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהִתְחַלְתִּי לַעֲסֹק בִּתְפִלָּה - לְבַקֵּשׁ, וּפִתְאוֹם רָאִיתִי כָּזֹאת יְשׁוּעָה'... וּתְסַפֵּר

לָהֶם בְּדִיּוּק מַה קָּרָה - 'פִּתְאוֹם מִשֶּׁהוּ הִגִּיעַ וְעָזַר לִי; פִּתְאוֹם קִבַּלְתִּי מַשֶּׁהוּ בַּדּוֹאָר, וְהָיְתָה יְשׁוּעָה'...

רֹשֶׁם נוֹרָא

סִפּוּרִים כְּאֵלּוּ עוֹשִׂים רֹשֶׁם נוֹרָא עַל יְלָדִים! אֵין דָּבָר יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה! הַיֶּלֶד אוֹמֵר: אֲנִי שָׁמַעְתִּי מֵהָרַב שֶׁלִּי! הוּא סִפֵּר לִי! אֵצֶל יֶלֶד - זֶה "קֹדֶשׁ-קָדָשִׁים"... אֲפִלּוּ יֶלֶד שֶׁהוּא שׁוֹבָב, וְהוּא עוֹשֶׂה "מַהְפֵּכָה", אַף-עַל-פִּי-כֵן הַמְּלַמֵּד בִּשְׁבִילוֹ הוּא "הַגָּדוֹל" - הוּא "הַצַּדִּיק", עָלָיו הוּא תָּמִיד מִסְתַּכֵּל, זֶה הַמַּדְרִיךְ שֶׁלּוֹ! אֲפִלּוּ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה מַה שֶּׁעוֹשֶׂה - זֶה רַק בִּגְלַל שֶׁהוּא מְחַפֵּשׂ תְּשׁוּמַת-לֵב... אֲבָל הַמְּלַמֵּד תָּמִיד אֶצְלוֹ חָשׁוּב! וּמִמֵּילָא כְּשֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ כָּזֶה סִפּוּר מִפִּי הַמְּלַמֵּד שֶׁלּוֹ - זֶה עוֹשֶׂה עָלָיו רֹשֶׁם נוֹרָא...

וְלָכֵן, תִּקְחוּ אֶת עַצְמְכֶם לַעֲבוֹדָה קָדוֹשָׁה זוֹ - **"לְהַזְהִיר" גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים**; לָתֵת בָּהֶם "זֹהַר" **וְאוֹר!** שֶׁהַיֶּלֶד יִכָּנֵס לַכִּתָּה וְיַרְגִּישׁ 'פֹּה יֵשׁ אֵיזֶה זֹהַר... מֵאִיר פֹּה מַשֶּׁהוּ!'...

לֹא מִיָּד הַבַּיְתָה

וְכָאמוּר: אִם יֵשׁ אֵיזֶה מְחוּצָף - צְרִיכִים לְטַפֵּל בָּזֶה! וְאָכֵן תְּחִלָּה מְנַסִּים לְדַבֵּר אִתּוֹ, **לֹא מִיָּד שׁוֹלְחִים אוֹתוֹ הַבַּיְתָה...** אֵין דָּבָר כָּזֶה! מְנַסִּים לְדַבֵּר אִתּוֹ, לְחַזֵּק אוֹתוֹ, וּלְהַרְאוֹת לוֹ שֶׁלֹּא כָּךְ עוֹשִׂים.

וּבָזֶה יֶשְׁנָן דַּרְגּוֹת - אִם צְרִיכִים הוֹלְכִים לַהוֹרִים, וְיֵשׁ עֵצוֹת שֶׁצְּרִיכִים לְקַבֵּל, אֲבָל גַּם בְּדָבָר כָּזֶה - צָרִיךְ לְהִתְיַעֵץ עִם הַמְּנַהֵל, וְלֹא שֶׁמְּלַמֵּד יַגִּיד 'אֲטַפֵּל בְּעַצְמִי'... אָכֵן אִם זֶה אֶפְשָׁרִי - אַדְרַבָּה, אֲבָל לִפְעָמִים זֶה כְּבָר יוֹצֵא מֵהַמִּסְגֶּרֶת הָרְגִילָה, וּצְרִיכִים לְטַפֵּל בְּכָל דָּבָר בִּישׁוּב-הַדַּעַת, וְאָז מַצְלִיחִים!

נִצָּחוֹן אֲמִתִּי

וְלָכֵן, מְלַמְּדִים יְקָרִים, אֲנַחְנוּ מְאֹד מַעֲרִיכִים אֶת הַמְּסִירוּת-נֶפֶשׁ וְהַהַשְׁקָעָה שֶׁאַתֶּם מַשְׁקִיעִים בַּיְּלָדִים, וּבְאוֹנָא נִתְאַחֵד יַחַד כֻּלָּנוּ בְּאַהֲבָה וְאַחְדוּת; אֲנַחְנוּ בְּשָׁבוּעַ שֶׁל סְפִירַת הָ'נֶצַח', וְהַיּוֹם (יוֹם ב') הוּא סְפִירַת **'נֶצַח שֶׁבְּנֶצַח'** - הָעִנְיָן שֶׁל רַבֵּנוּ: **לְנַצֵּחַ!** אֲבָל 'נִצָּחוֹן' מֻכְרָח לָבוֹא עִם 'אֱמֶת', וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ (לִקּוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכב) עַל הַפָּסוּק (שְׁמוּאֵל א' טו, כט) "וְגַם נֵצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יְשַׁקֵּר" - 'מִדַּת הַנִּצָּחוֹן לֹא סוֹבֵל אֶת הָאֱמֶת'; כִּי 'נִצָּחוֹן' מֻכְרָח לָבוֹא עִם 'אֱמֶת'!

וְהָעִנְיָן הַזֶּה שַׁיָּךְ מְאֹד לְחִנּוּךְ: מַדּוּעַ צְרִיכִים לִפְעָמִים לִהְיוֹת מְאֹד תַּקִּיפִים עִם הַיְּלָדִים? כִּי הַיֶּלֶד חוֹשֵׁב שֶׁהוּא מְנַצֵּחַ... הוּא טִפֵּס עַל אִילָן, אוֹ עָשָׂה דָּבָר מְסֻכָּן, וּמַה הוּא קִבֵּל? קִבֵּל אֵיזוֹ אַזְהָרָה... אָז הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא נִצֵּחַ... אֲבָל זֶה נִצָּחוֹן שֶׁל שֶׁקֶר, כִּי מַה הוּא יָכוֹל לִגְרֹם עִם מַעֲשָׂיו - ה' יִשְׁמֹר... אָז מִי שֶׁעוֹסֵק בְּחִנּוּךְ צָרִיךְ לְנַצֵּחַ, אֲבָל לְנַצֵּחַ עִם אֱמֶת! מַהוּ "נִצָּחוֹן אֲמִתִּי"? דָּבָר שֶׁיַּעֲמֹד "לָנֶצַח"! הַמִּלָּה 'נֶצַח' פֵּרוּשָׁהּ גַּם עִנְיָן שֶׁל 'נִצְחִיּוּת', זֹאת אוֹמֶרֶת: **אֲנִי מְנַצֵּחַ, אֲבָל לֹא עַכְשָׁו 'עַל הָרֶגַע', אֶלָּא נִצָּחוֹן שֶׁל דָּבָר שֶׁיִּהְיֶה "לָנֶצַח"!** וְזֶה כְּשֶׁהוֹלְכִים עִם אֱמֶת - שֶׁאַתֶּם רוֹצִים רַק אֶת הַטּוֹבָה שֶׁל הַיְּלָדִים, לְלַמֵּד אוֹתָם וּלְחַנֵּךְ וּלְהַדְרִיךְ אוֹתָם!

וְלִפְעָמִים זֶה לֹא מַסְפִּיק, וּצְרִיכִים לָלֶכֶת לַהוֹרִים, וְלַעֲשׂוֹת לִפְעָמִים בִּקּוּר-בַּיִת, וְלָקַחַת אֶת הַיֶּלֶד אַחַר הַשָּׁעוֹת שֶׁל הַתַּלְמוּד-תּוֹרָה, **כָּל זֶה נִקְרָא נִצָּחוֹן אֲמִתִּי, שֶׁעַל זֶה אָמַר רַבֵּנוּ: "נִצַּחְתִּי וַאֲנַצֵּחַ!".**

הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לָכֶם אֶת הַכֹּחוֹת בְּגוּף לֵב וָנֶפֶשׁ, תַּצְלִיחוּ בְּכָל מְשִׂימָתְכֶם, וְתִזְכּוּ לְחַנֵּךְ אֶת הַיְּלָדִים בְּחִנּוּךְ קָדוֹשׁ וְטָהוֹר, וְנִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לַחִנּוּךְ הַגָּדוֹל שֶׁרַבֵּנוּ מְגַלֶּה - 'אֱמֹר' 'וְאָמַרְתָּ', כְּלִי זֵינוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ, וְנַכְנִיס אֶת זֶה בְּכָל יַלְדֵי הַתַּלְמוּד-תּוֹרָה וּבְכָל הָעוֹלָם, וּבְקָרוֹב יַגִּיעַ מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ וְיִהְיֶה הַגְּאֻלָּה הַשְׁלֵמָה!

***

שִׂיחָה לְמְחַנְּכוֹת יוֹם ב' פָּרָשַׁת אֱמֹר תשפ"ו

– דֶּנְמָא חַיָּה שֶׁל תְּפִלָּה –

הַבָּסִיס, הָעִקָּר וְהַיְסוֹד

חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲנַחְנוּ זוֹכִים לְעוֹד שָׁבוּעַ בְּחִנּוּךְ בְּנוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשׁוֹת, וְאֵיזוֹ זְכוּת יֵשׁ לָכֶן - מוֹרוֹת, גַּנָּנוֹת וּמְטַפָּלוֹת יְקָרוֹת - לִהְיוֹת הַשְּׁלִיחוֹת הַנֶּאֱמָנוֹת שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל לְחַנֵּךְ אֶת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל עַל דֶּרֶךְ הַקֹּדֶשׁ!

פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ הִיא פָּרָשַׁת אֱמֹר, וְאֵצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הִיא נִקְרֵאת "הַפָּרָשָׁה שֶׁל מָשִׁיחַ", כִּי רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ מַסְבִּיר אֶת כָּל הָעִנְיָן שֶׁל "אֱמֹר" לְעִנְיָן "תְּפִלָּה" - 'אֲמִירָה' שֶׁל 'תְּפִלָּה'. עַלֵיכֶן לְדַעַת: **הַבָּסִיס, הָעִקָּר וְהַיְסוֹד שֶׁאַתֶּן מוֹסְרוֹת לַבָּנוֹת הַיְקָרוֹת זֶה "תְּפִלָּה"!** וְזֶה מְדֻבָּר עַל כָּל הַגִּילָאִים - אֲפִלּוּ הַקְּטַנְטַנוֹת בַּמָּעוֹן שֶׁעֲדַיִן לֹא מְבִינוֹת הַרְבֵּה, אֲבָל שֶׁיַּרְגִּישׁוּ

שֶׁהֵן נִמְצָאוֹת בִּסְבִיבָה שֶׁל קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה - בַּאֲוִירָה שֶׁל תְּפִלָּה!

וְזוֹ הָעֲבוֹדָה שֶׁל כָּל מוֹרֶה וְגַנֶּנֶת וּמְטַפֶּלֶת - שֶׁהִיא צְרִיכָה לִהְיוֹת דֻּגְמָא חַיָּה לָזֶה, שֶׁהִיא תָּמִיד מִתְפַּלֶּלֶת: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּעֲזֹר לִי שֶׁאַצְלִיחַ בְּכָל מַה שֶׁאֲנִי עוֹשָׂה!"...

וּצְרִיכִים לְהַעֲבִיר אֶת הַמֶּסֶר הַזֶּה אֶל הַבָּנוֹת, וְזֶה דָּבָר שֶׁיִּשָּׁאֵר אֶצְלָן כָּל הַחַיִּים! זוֹ מַתָּנָה שֶׁאַתָּן נוֹתְנוֹת לָהֶן וְהֵן אַף־פַּעַם לֹא תִּשְׁכַּחְנָה אֶת זֶה! זֶה יִכָּנֵס בְּתוֹךְ הַדָּם שֶׁלָּהֶן, וְכָךְ הֵן תִּגְדַּלְנָה לִהְיוֹת צַדִּיקוֹת בְּיִשְׂרָאֵל!

מָשִׁיחַ יַכְנִיס בָּעוֹלָם

וְזֶה הַלִּמּוּד שֶׁל פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ - פָּרָשַׁת אֱמֹר, וּכְפִי שֶׁרַבֵּנוּ מַסְבִּיר עַל הַפָּסוּק הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַפָּרָשָׁה: "אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם", וְלִכְאוֹרָה לֹא מוּבָן: מַדּוּעַ כָּתוּב כְּפִילוּת לָשׁוֹן "אֱמֹר" - "וְאָמַרְתָּ"? אַךְ זֶה בָּא לְלַמֵּד עַל אֲמִירָה שֶׁל תְּפִלָּה, וְרַבֵּנוּ אוֹמֵר שָׁם, שֶׁאֶת זֶה יַכְנִיס מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ - תְּפִלָּה!

'לְהַזְהִיר' - מַה הַכַּוָּנָה?...

וְאֵיךְ רַשִׁ"י הַקָּדוֹשׁ מַסְבִּיר אֶת כְּפִילוּת הַלָּשׁוֹן שֶׁיֵּשׁ בַּפָּסוּק - "אֱמֹר" "וְאָמַרְתָּ"? אוֹמֵר רַשִׁ"י שֶׁזֶּה בָּא כְּדֵי "לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים"; וּפֹה מָנַח הַמַּפְתֵּחַ שֶׁל מְחַנֶּכֶת, מוֹרָה, גַּנֶּנֶת וּמְטַפֶּלֶת: "לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים"! בְּעַם־יִשְׂרָאֵל, לֹא כָּלָם "גְּדוֹלִים" וְלֹא כָּלָם "קְטַנִּים" - יֵשׁ אֶת הַגְּדוֹלִים וְיֵשׁ אֶת הַקְּטַנִּים, וְכָל "נְשֵׁי הַחִנּוּךְ" צְרִיכוֹת לְקַיֵּם "לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים" - מַה הַכַּוָּנָה "לְהַזְהִיר"? בִּפְשָׁטוּת - גַּנֶּנֶת וּמְטַפֶּלֶת, צְרִיכָה לְהַזְהִיר אֶת הַבָּנוֹת שֶׁיִּתְנַהֲגוּ כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ, אַךְ 'מוּבָן' נוֹסַף יֵשׁ בָּזֶה: "לְהַזְהִיר" לְשׁוֹן שֶׁל "זֹהַר" וְאוֹר - צְרִיכִים לְהָאִיר לַקְּטַנִּים!

הַלָּשׁוֹן "זֹהַר" מַזְכִּירָה לָנוּ אֶת הַיּוֹם הַגָּדוֹל שֶׁאֵלָיו אָנוּ מִתְקָרְבִים - לַ"ג בָּעֹמֶר, יוֹם הִלּוּלַת רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי שֶׁהוֹרִישׁ לָנוּ אֶת הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, וְהַמִּלָּה 'זֹהַר' הִיא מִלְּשׁוֹן זְרִיחַת אוֹר גָּדוֹל הַמַּזְהִיר לְכָל הָעוֹלָם!

זוֹ הַכַּוָּנָה "לְהַזְהִיר' גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים" - הַ'גְּדוֹלוֹת' הֵן צְרִיכוֹת לְהַזְהִיר וּלְהַרְבּוֹת אֶת הָאוֹר 'לַקְּטַנּוֹת' - שֶׁכָּל הַהִתְנַהֲגוּת שֶׁלָּהֶן תִּהְיֶה תָּמִיד עִם אוֹר, עִם זִיו וְחִיּוּת!

הָאֱמֶת תָּמִיד מְנַצַּחַת

וְזֶהוּ הַתַּפְקִיד הַקָּדוֹשׁ שֶׁלָּכֶן, וַעֲלֵיכֶן לֹא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם דָּבָר! אָכֵן, הָיוּ כָּל מִינֵי דְּבָרִים שֶׁל 'מְדִיָּה' וְכוּ', וּמוֹצִיאִים כָּל מִינֵי דִּבְרִים וְכוּ', אֲבָל לֹא צְרִיכִים לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם דָּבָר! הָאֱמֶת מְנַצַּחַת!

בְּסִפְרַת הָעֹמֶר, אֲנַחְנוּ עַכְשָׁו בַּסְּפִירָה שֶׁל "נֶצַח", וְהַיּוֹם (יוֹם שֵׁנִי) זוֹ סְפִירַת "נֶצַח שֶׁבְּנֶצַח", שֶׁזֶּה הָאוֹר שֶׁל רַבֵּנוּ - מְנַצְּחִים! הָאֱמֶת תָּמִיד מְנַצַּחַת! יֶשְׁנָם כָּאֵלֶּה שֶׁמְּנַסִּים לְחַפּוֹת עִם שֶׁקֶר כָּזֶה וְכָזֶה וְכוּ' - לֹא צְרִיכִים לְהִתְפַּעֵל מֵאַף־אֶחָד! לְהַמְשִׁיךְ עִם ה"נֶּצַח" - עִם הָאֱמֶת, וְזֶה סוֹף כָּל סוֹף יִתְגַּבֵּר עַל הַשֶּׁקֶר...

זוֹהִי סְפִירַת "נֶצַח שֶׁבְּנֶצַח", שֶׁהִיא הַסְּפִירָה שֶׁל רַבֵּנוּ, וּמַהִי הַכְּפִילוּת שֶׁל "נֶצַח שֶׁבְּנֶצַח"? רַבֵּנוּ מַסְבִּיר, שֶׁלִּפְעָמִים רוֹצִים לְנַצֵּחַ עִם שֶׁקֶר, מַה הַכַּוָּנָה? יֵשׁ לָאָדָם 'מִדַּת הַנִּצָּחוֹן', וְהוּא מֻכְרָח לְנַצֵּחַ "בְּכָל מְחִיר", אֲפִלּוּ עִם שְׁקָרִים... אֲבָל הַנִּצָּחוֹן הָאֲמִתִּי צָרִיךְ לִהְיוֹת עִם אֱמֶת, וְעַל כֵּן לֹא מַסְפִּיק רַק "נֶצַח" אֶחָד, אֶלָּא "נֶצַח שֶׁבְּנֶצַח"!

הַכֹּל מִתְבַּטֵּל!

וְזֶה מַה שֶּׁאֵתֶן צְרִיכוֹת לַעֲשׂוֹת, רַק לְהַמְשִׁיךְ לְחַנֵּךְ אֶת הַבָּנוֹת בְּשִׂמְחָה וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מֵאַף־אֶחָד! מוֹצִיאִים שֵׁם רַע וְכוּ', וּלְבַסּוֹף הַכֹּל מִתְבַּטֵּל! ה"נֶּצַח" סוֹף כָּל סוֹף "מְנַצַּחַת"! וּמִלְבַד שֶׁ"נֶּצַח" פֵּרוּשׁוֹ "נִצָּחוֹן", הוּא גַּם לָשׁוֹן שֶׁל "נְצִחִיּוּת" - דָּבָר שֶׁעוֹמֵד קַיָּם לְנֶצַח נְצָחִים!

תּוֹסֶפֶת שֶׁל סַבְלָנוּת

וּזְכֹרָנָה הֵיטֵב, כָּל נְשֵׁי חִנּוּךְ הָעוֹסְקוֹת בְּחִנּוּךְ - בְּכָל הַגִּילָאִים: עַכְשָׁו מַגִּיעִים יְמֵי הַקַּיִץ, וּבִימֵי הַקַּיִץ צְרִיכִים טִפָּה יוֹתֵר סַבְלָנוּת... הַחֹם גּוֹרֵם לַבָּנוֹת לִהְיוֹת פָּחוֹת רְגוּעוֹת, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת לַמְחַנֶּכֶת "תּוֹסֶפֶת שֶׁל סַבְלָנוּת", וּלְדַקְדֵּק עַל כָּל הָעִנְיָנִים, לְחַזֵּק אוֹתָן, לְשַׂמֵּחַ אוֹתָן, לְמָסֵר לָהֶן אֶת הַמֶּסֶר שֶׁל תְּפִלָּה! שֶׁזֶּה יִהְיֶה הַדָּבָר שֶׁיְּלַוֶּה אוֹתָן לְכָל הַחַיִּים שֶׁלָּהֶן - שֶׁיִּדְעוּ תָּמִיד שֶׁזֶּה מַה שֶּׁיֵּשׁ לָנוּ! הִיא תִּזְכֹּר תָּמִיד - 'כָּךְ רָאִיתִי אֵצֶל הַמּוֹרָה שֶׁלִּי, אֵצֶל הַגַּנֶּנֶת שֶׁלִּי, אֵצֶל הַמְטַפֶּלֶת שֶׁלִּי'... זֶה נִכְנָס בַּמֹּחַ שֶׁל כָּל בַּת יִשְׂרָאֵל!

לְדַקְדֵּק בְּאַחְרוּת; לְהַקְפִּיד עַל תִּלְבֹּשֶׁת

כְּמוֹ־כֵן תְּדַקְדְּקוּ שֶׁיִּהְיֶה אַהֲבָה וְאַחְדוּת בֵּין כֻּלָּן - בֵּין כָּל הַתַּלְמִידוֹת וּבֵין כָּל הַצָּוֶת, וְכֵן תְּדַקְדְּקוּ שֶׁהַתִּלְבֹּשֶׁת תִּהְיֶה בִּשְׁלֵמוּת בְּבֵית־הַסֵּפֶר - יֵשׁ תַּקָּנוֹן! שֶׁלֹּא פִּתְאוֹם תָּבוֹא אֵיזוֹ תַּלְמִידָה לְלֹא תִּלְבֹּשֶׁת... צְרִיכִים לְהַזְכִּיר אוֹתָהּ עַל זֶה, וְאִם הִיא לֹא מְבִינָה - מְדַבְּרִים עִם הַהוֹרִים!

וְנִזְכֶּה בִּזְכוּת הָאַהֲבָה וְהָאַחְדוּת, שֶׁיֵּצֵא כָּזֶה "זֹהַר" - אוֹר גָּדוֹל, וְנִזְכֶּה לְקַדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם בְּכָל הָעִנְיָנִים, וּבִזְכוּת זֶה בְּעֶזְרַת ה' נִזְכֶּה לְהָאִיר וּלְהַזְהִיר אוֹר הַשְׁכִינָה בְּכָל הָעוֹלָם, בְּקָרוֹב יָבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ וְיִהְיֶה הַגְּאֻלָּה הַשְׁלֵמָה!